اخبار کوتاه

فرصت دریافت سود سهام عدالت متوفیان تمدید شد

مدیرعامل شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه از تمدید یک هفته‌ای برای دریافت سود سهام عدالت متوفیان در سال ۱۴۰۲ خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، محمد باقستانی اظهار کرد: برات متوفیان سهام عدالت حداکثر تا روز ۲۷ اسفندماه جاری فرصت دارند تا با ثبت نام در سامانه میراث در فهرست دریافت کنندگان سود سهام عدالت سال ۱۴۰۲ قرار گیرند.

وی افزود: برات متوفیان سهام عدالت با مراجعه به شعب شرکت‌های «کارگزاری های منتخب با بانک های ملی ایران، ملت، پارسیان و تجارت» می توانند فرایند ثبت نام خود را در سامانه میراث انجام دهند.

باقستانی در خصوص زمان واریز مرحله دوم سود سهام عدالت گفت: سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت سپرده گذاری مرکزی مکاتبات لازم را با شرکت های سرمایه پذیر سهام عدالت انجام داده تا شرایط برای واریز سود در روزهای پایانی سال مهیا شود.

مدیرعامل شرکت سپرده گذاری مرکزی افزود: حدود یک میلیون سهامدار سهام عدالت هنوز بدون شماره شبای معتبر بانکی روبرو هستند که این افراد می توانند با ثبت نام و یا به روز رسانی اطلاعات خود در سامانه سجام (Sejam.ir) در فرایند دریافت سود قرار بگیرند.

آغاز واردات گوشت گرم گوسفندی و گوساله از آفریقای جنوبی

سفیر ایران در آفریقای جنوبی گفت: واردات گوشت گرم گوسفندی و گوساله از آفریقای جنوبی به مقصد ایران آغاز شد.

به گزارش پیام آشنا، سفیر ایران در آفریقای جنوبی خبر داد: واردات گوشت گرم گوسفندی و گوساله از آفریقای جنوبی به مقصد ایران آغاز شده است.

وی عنوان کرده: نظارتی بهداشتی و شرعی غرفه‌ای از کشورمان بر تمام مراحل از پرورش تا کشتار دام‌ها در آفریقای جنوبی نظارت دارند.

فرایش واردات گوشت گرم گوسفند و گوساله از آفریقای جنوبی طی روزها و هفته‌های آینده، در تعادل بازار گوشت قرمز کشور تأثیر بسزایی دارد.

کنسرو ماهی ۱۵ درصد ارزان شد

مدیرکل دفتر بازرسی و نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی گفت: با توجه به نزدیک شدن به ماه رمضان، قیمت کنسرو ماهی در بازار ۱۵ درصد و در میادین میوه و ترمبار ۲۰ درصد کاهش می‌یابد.

به گزارش پیام آشنا، مسعود امراللهی مدیرکل دفتر بازرسی و نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی در خصوص کاهش قیمت کنسرو ماهی در بازار اظهار کرد: با توجه به در پیش بودن ماه رمضان و نیاز مردم به کنسرو ماهی، با هماهنگی صورت گرفته با انجمن صنایع کنسرو ایران و سازمان شیلات برای تأمین این محصول، مقرر شد تولیدکنندگان کنسرو ماهی را با ۱۵ درصد تخفیف به بازار عرضه کنند.

وی افزود: همچنین این محصول در سازمان میادین میوه و ترمبار به دلیل عرضه مستقیم، با ۲۰ درصد تخفیف عرضه خواهد شد.

آزاد شدن ساخت واحد مسکونی در اراضی کشاورزی تکذیب شد

مدیرکل دفتر حفظ کاربری سازمان امور اراضی کشور با تکذیب خبرها و کلیپ‌های منتشر شده در فضای مجازی مبنی بر آزاد شدن و امکان ساخت و ساز در اراضی کشاورزی بدون نیاز به اخذ مجوز، اعلام کرد: طبق ماده یک قانون حفظ کاربری، هرگونه ساخت و ساز در اراضی کشاورزی بدون اخذ مجوز ممنوع است.

به گزارش پیام آشنا، محسن اشتیانی «فرد» مستند به رای شماره ۷۲۴ مورخ ۲۲ فروردین سال ۹۹ هیات عمومی دیوان عالی کشور، به هیچ وجه ساخت و ساز در اراضی کشاورزی آزاد نیست و مردم قریب افراد سوداگر را که با عنوان‌های وکیل یا کارشناس زمین به نشر اطلاعات نادرست در فضای مجازی می‌پردازند نخورند.

مدیرکل دفتر حفظ کاریری سازمان امور اراضی کشور ادامه داد: در مفاد نظریه مشورتی شماره ۵۹۹۵۷ مورخ ۲۶ آذر ماه ۱۳۸۷ اداره کل حقوقی و اسناد قوه قضائیه نیز بر ممنوعیت هرگونه ساخت و ساز در اراضی کشاورزی در سطح ۵۰۰ متر مربع بدون اخذ مجوز تصریح و تأکید و در سال‌های ۱۳۸۹ این نظریه به سراسر کشور ابلاغ شده است. از این رو در موارد تخلف مطابق مواد ۳۸ و ۱۰ قانون مزبور با متجرمان برخورد می‌شود.

وی گفت: مدتی است که افرادی با عنوان‌های وکیل و مشاور املاک در فضای مجازی به ویژه در اپلیکیشن کلیپ‌هایی را در مورد آزاد شدن ساخت و ساز در اراضی کشاورزی با استناد به تبصره (۱) ماده ۲ قانون حفظ کاربری اراضی کشاورزی منتشر می‌کنند و قصد این افراد سوءتجویز است.

اشتیانی ضمن تکذیب این خبرها، خاطرنشان کرد: به موجب ماده یک قانون حفظ کاربری، تغییر کاربری اراضی کشاورزی به استثنای محدوده شهرها و شهرک‌ها ممنوع است. مگر در موارد تشخیص ضرورت که در کمیسیون تبصره (۱) ماده یک استان‌ها تعیین و تصویب می‌شود.

وی گفت: سوداگران در فضای مجازی، مستند به تبصره یک ماده ۲ قانون حفظ کاربری اعلام می‌دارند ساخت و ساز در اراضی کشاورزی آزاد شده است. در حالی که در ماده ۲ این قانون، به‌صراحت به اخذ عوارض از مواردی که کمیسیون تبصره یک ماده یک مجوز صادر می‌کند، تصریح شده و تبصره ۱ ماده ماده ۲ قانون درج شده تغییر کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها برای سکونت شخصی صاحبان زمین تا ۵۰۰ متر مربع فقط برای یکبار و احداث نانسازی، مرغداری و شیره مشمول پرداخت عوارض موضوع قانون نخواهد بود. از این رو معافیت از عوارض به معنای عدم اخذ مجوز و آزاد شدن ساخت و ساز در اراضی کشاورزی نیست و در این کلیپ‌ها تفسیر نادرست از قانون به مردم ارایه می‌شود.

در همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور مطرح شد

سهم مالیات در بودجه به ۵۳ درصد رسیده است

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس گفت: سهم مالیات در بودجه سالیانه از حدود ۳۰ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۵۳ درصد در بودجه ۱۴۰۲ رسیده است.

به گزارش پیام آشنا، بابک نگاهداری در همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی کشور اظهار کرد: سوءگیری و جهت‌گیری بودجه از سال ۱۴۰۰ به سمت افزایش سهم مالیات بوده است؛ به طوری که سهم مالیات در بودجه سالیانه از حدود ۳۰ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۴۳ درصد در سال ۱۴۰۲ و در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ به ۵۳ درصد رسیده است. لذا جهت‌گیری بودجه به سمت منابع پایدار است.

وی افزود: در برنامه هفتم به موضوع پایه‌های مالیاتی جدید تأکید شده است بحث مالیات بر عایدی سرمایه تا جای خوبی پیش رفته است. سخنرانی باعث نوسانات شدید قیمت می‌شود و نیازهای مصرفی مردم را نیز دچار مشکل می‌کند. ما از تولیدکننده مالیات می‌گیریم اما از دلال اخذ نمی‌کنیم.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس بیان کرد: این موضوع سبب تغییر جریان سرمایه به سمت بازارهای دلالی می‌شود که برخلاف تولید است. بنابراین هدف از این قانون تقویت تولید و مبارزه با سوداگری است. بحث بعدی به مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی مربوط می‌شود. تلاشی شده تا این مالیات را جایگزین قوانین و معافیت های پراکنده مالیاتی کنیم. در این قانون درآمدهای فرد تجمیع می‌شود و هزینه‌هایی مانند آموزش و سلامت از آن کم می‌شود و مابقی مشمول مالیات می‌شود.

به گفته نگاهداری، تأکید دیگری در برنامه هفتم روی جلوگیری از فرار مالیاتی شده است. هر چقدر که به سمت هوشمندسازی برویم در جلوگیری از فرار موفق تر خواهیم بود. رویکردهای سازمان امور مالیاتی هم در همین راستا است. موضوع دیگر تقویت بخش تنظیم گری مالیات است. باید با تعریف پایه‌های جدید و تغییر رویکرد نشان دهیم که مالیات ضد تولید نیست. به عنوان مثال با کاهش فرار مالیاتی دول ما برای کاهش نرخ مالیات بر تولید افزایش پیدا می‌کند.

وی تأکید کرد: قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان یکی از مهم‌ترین زیرساخت های کشور برای هوشمندسازی نظام مالیاتی است. حاصل اجرای این سامانه شفافیت و حذف ممیز محوری است. قانونی دیگری نیز در حال جلو رفتن است که بحث تسهیل تکالیف مودیان در پایانه‌های فروشگاهی است. معافیت صدور صورت حساب الکترونیکی برای مودیان کوچک در این قانون در نظر گرفته شد.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس گفت: برنامه ریزی باید به گونه ای باشد که همه معضلات مودیان در سامانه مودیان پوشش داده شود. بنابراین هدف اصلی توسعه صورتحساب‌های الکترونیک است. باید این نظارت صورت گیرد تا قانون مالیات بر درآمدهای اتفاقی با کمک سامانه مودیان اجرایی شود.

واردات اتوبوس در آینده نزدیک عملیاتی می‌شود

روند توسعه و نوسازی ناوگان با تحقق واردات اتوبوس بین شهری و تأمین بخشی از ناوگان مورد نیاز در حوزه اتوبوسی در آینده نزدیک، آغاز و عملیاتی می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، غیاثعلی بنی اسدی معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، گفت: با توجه به این که عموم مردم خدمات گیرندگان در حوزه حمل و نقل مسافر هستند، از این رو توجه به موضوعاتی مانند رسیدگی و ارجاع تخلفات در حوزه حمل و نقل و مسافر اهمیتی پررنگ‌تر دارد.

وی بر ضرورت جلوگیری از جعل و صدور بارنامه‌ها و صورت وضعیت‌های صوری در حوزه حمل و نقل تأکید و عنوان کرد: در انقلاب کشورها تردد ناوگان حمل و نقل عمومی، از طریق سیستم‌های کنترل تردد مدیریت می‌شوند و امکان رصد آن‌ها از طریق سامانه‌ها وجود دارد.

به گفته معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، پایین بودن مبالغ جرایم رانندگی در کشور ما یکی از عواملی است که در بروز تخلفات بارداشته و کنترل کننده نیست.

بنی‌اسدی همچنین رسیدگی به تخلفات در حوزه حمل و نقل مسافر را کمرنگ خواند و تصریح کرد: تعیین عوارض توشه بار از جمله در استان‌هایی که بستر کار فراهم است، قابلیت عملیاتی و اجرایی شدن دارد.

مدت زمان رسیدگی به پرونده‌های کارگری کاهش یافت

معاون وزیر کار بر لزوم کاهش زمان رسیدگی به پرونده‌های اختلافات کارگری تأکید کرد و گفت: با ایجاد سامانه جامع روابط کار زمان رسیدگی به پرونده‌ها در مراجع حل اختلاف کاهش یافته است.

به گزارش پیام آشنا، در تردید موضوع سازش کارگر و کارفرما با توجه به نقش برقراری روابط حسنه میان کارگر و کارفرما در ادامه حیات کارگاه و افزایش کمیت و بهبود کیفیت تولید از نصیحت و حساسیت بسیاری برخوردار است.

برابر ماده ۱۵۷ قانون کار هرگونه اختلافات کارگری در کام نخست باید از طریق سازش حل و فصل شود و چنانچه سازش محقق نشد، از طریق ادارات کار یا مراجع حل اختلاف امکان رسیدگی به شکایات وجود دارد. احیای مجدد ماده ۱۵۷ قانون کار و برقراری کمیته‌های سازش درون کارگاهی اقتضایی موثر در جهت حل مشکلات بنگاه‌ها، کاهش دعاوی کارگر و کارفرما و پیگیری مطالبات نیروهای کار است.

وزارت کار از زمان استقرار دولت سیزدهم، در جهت کاهش دعاوی کارگری و کارفرمایی و کاهش زمان رسیدگی به شکایات کارگر و کارفرما قاطعانه و تلاش بسیاری را صورت داده است؛ چنانچه در حوزه روابط کار کمیته‌هایی به منظور رسیدگی به دعاوی کارگران و کارفرمایان تشکیل شده که به اختلافات کارگر و کارفرما درباره معوقات مزدی، قراردادهای کار، سنوات، بیمه و سایر اختلافات قانون کار رسیدگی می‌کنند.

در همین راستا علی حسین رعیتی فرد - معاون روابط کار وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی یکی از اهداف مهم حوزه روابط کار را اجرا صحیح قوانین و مقررات کار و حل و فصل اختلافات کارگری برای کاهش اختلافات عنوان کرده و با مطلوب ارزیابی کردن فضاهای کارگری در کشور می‌گوید: در حال حاضر تعطیلی و اعتصاب کارگری دیگر وجود ندارد و این امر نشان می‌دهد اقدامات مهم و خوبی در رسیدگی به حقوق کارگر و کارفرما انجام شده است.

وی با اشاره به ضرورت توانمندسازی و آموزش شرکای اجتماعی در حوزه‌های کارگری از آمار ۸۰۰ هزار شاکی و متشاکی خبر می‌دهد که سالانه به هیات‌های حل اختلاف برای رسیدگی به مشکلات و اختلافات مراجعه می‌کنند. آنطور که رعیتی فرد گفته نظارت بر مشکلات جامعه کارگری و حل اختلاف، افزایش فرهنگ صلح و سازش هم باید افزایش و زمان رسیدگی به پرونده‌های اختلافات کارگری کاهش یابد چنانچه در برخی از استان‌ها از ۴۰ روز به ۳۰ روز کاهش یافته است.

سازمان هواپیمایی برای نرخ گذاری بلیت تابع مراجع ذی‌صلاح است

سخنگوی سازمان هواپیمایی کشور گفت: در حوزه نرخ بلیت هواپیما سازمان هواپیمایی کشوری تابع سیاست‌های مراجع ذی‌صلاح و تصمیم‌گیر است و با متخلفان و گران‌فروشان برخورد خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا، جعفر بازرلو سخنگوی سازمان هواپیمایی گفت: پس از گذشت قریب به دوسال از تصویب افزایش ۲۰ درصدی نرخ‌ها در سال ۱۴۰۰، بر اساس مصوبه ستاد تنظیم بازار، نرخ تعاملی مسیرهای داخلی بر اساس جدول بهای کامل بلیت هواپیما در هر یک از مسیرهای داخلی به میزان ۲۹ درصد در خرداد ۱۴۰۲ افزایش یافت.

سخنگوی سازمان هواپیمایی در ادامه تأکید کرد: پس از طرح دعوی از سوی شرکت‌های هواپیمایی در دیوان عدالت اداری، دیوان، رأی به ابطال مصوبه ستاد تنظیم بازار داد متعاقب رأی صادره هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، وزارت راه و شهرسازی، اعمال ماده ۹۱ دیوان عدالت اداری برای رسیدگی مجدد را درخواست کرد که به استناد آن، رئیس دیوان عدالت اداری در نامه‌ای به وزارت راه و شهرسازی موظف الاجرا شدن رأی را صادر کرد.

وی گفت: سازمان هواپیمایی کشوری ضمن اولویت قرار دادن بحث ایمنی و امنیت هواپروری، در بحث قیمت به عنوان یکی از مؤلفه‌های تأثیر گذار در حوزه کسب و کار، تابع سیاست‌گذاری‌های نهادهای ذی‌صلاح در تعیین قیمت است لیکن نظر این سازمان تعیین نرخ بلیت در چارچوب شورای عالی هواپیمایی را و بر اساس آنالیز بهای تمام شده است.

بازرلو تصریح کرد: سازمان هواپیمایی کشوری طبق روال سنوات گذشته با نزدیک شدن به روزهای اوج سفرهای نوروزی تقویت عرضه برای پاسخ به مازاد تقاضا در دستور کار قرار دارد و بر همین اساس معاونت استاندارد سازمان جلسات فشرده‌ای با معاونان فنی و عملیاتی شرکت‌های هواپیمایی به منظور استفاده حداکثری از ناوگان هوایی شرکت‌های هواپیمایی برای پوشش تقاضا برگزار می‌شود.

این مسؤول افزود: معاونت هواپروری و امور بین‌الملل نیز علاوه بر صدور مجوز پروازهای برنامه‌ای برای شرکت‌های هواپیمایی نسبت به صدور مجوز پروازهای فوق‌العاده با اولویت پروازهای داخلی اقدام کرده و به صورت مستمر نسبت به پایش و رصد شرکت‌های هواپیمایی و بازار فروش بلیت هواپیما برای پاسخ به مازاد تقاضا در تلاش هستند. همچنین به منظور پاسداشت حقوق مسافر و مدیریت در لحظه و ساماندهی پروازهای نوروزی، مرکز مدیریت و کنترل پروازهای نوروزی با همکاری شرکت‌های هواپیمایی در محل سازمان هواپیمایی کشوری برای دومین سال متوالی برقرار خواهد شد.

سخنگوی سازمان هواپیمایی کشور در پایان خاطرنشان کرد: در حوزه نرخ بلیت هواپیما سازمان هواپیمایی کشوری تابع سیاست‌های مراجع ذی‌صلاح و تصمیم گیر است و پس از تعیین قیمت توسط مراجع ذی‌صلاح، این سازمان در چارچوب وظایف نظارتی خود بر رعایت نرخ‌های تعیین شده، طبق مکانیزم‌هایی که در قوانین و مقررات کشور تعریف شده با معرفی متخلفان به مراجع و نهادهای ذی‌صلاح به منظور برخورد در حوزه گران فروشی اقدام خواهد کرد.

جویندگان عاطفه (۰۲۶ ۳۲۵۴۰۰۹۹ روابط عمومی اداره کل بهزیستی البرز)

اینجا بهشت کودکان است! شاید دیوارهای رنگارنگی دارد و کودکان لباس های شیک و اسباب بازیهای خوبی دارند و می خندند اما... آغوش مادر و دستان نوازشگر پدر را گم کرده اند. در عمق چشمان مربیان شیرخوارگاه بهزیستی استان البرز غم موج می زند و همیشه چشم انتظار تند مادر و پدر یکی از این کودکان شیرین زبان با دلتنگی به سراغ کوچولوهایشان بروند... برای آنها که از خانواده این کودکان اطلاعی در دست دارند.

فرزند آراز در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۲ متولد و بد سرپرست می باشد و به علت نداشتن سرپرست موثر و حسب دستور مقام محترم قضایی در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۵ از طریق اورژانس اجتماعی ساوجبلاغ در بهزیستی پذیرش گردیده است. این آگهی جهت شناسایی والدین و سایر بستگان طفل چاپ شده است در صورت اطلاع از خانواده وی با شماره ۰۲۶-۳۲۵۱۸۱۸۸ تماس حاصل فرمایید.

فرزند آریو در مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۵ متولد و رها گردیده است و به علت نداشتن سرپرست موثر و حسب دستور مقام محترم قضایی در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۳ از طریق اورژانس اجتماعی فردیس در بهزیستی پذیرش گردیده است. این آگهی جهت شناسایی والدین و سایر بستگان طفل چاپ شده است در صورت اطلاع از خانواده وی با شماره ۰۲۶-۳۲۵۱۸۱۸۸ تماس حاصل فرمایید.

فرزند یارا تا در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۶ متولد و رها گردیده است و به علت نداشتن سرپرست موثر و حسب دستور مقام محترم قضایی در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۳ از طریق اورژانس اجتماعی ساوجبلاغ در بهزیستی پذیرش گردیده است. این آگهی جهت شناسایی والدین و سایر بستگان طفل چاپ شده است در صورت اطلاع از خانواده وی با شماره ۰۲۶-۳۲۵۱۸۱۸۸ تماس حاصل فرمایید.

فرزند حنا در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۱ در بیمارستان کمالی متولد و بدسرپرست می باشد و به علت نداشتن سرپرست موثر و حسب دستور مقام محترم قضایی در مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۲ از طریق مددکار بیمارستان کمالی در بهزیستی پذیرش گردیده است. این آگهی جهت شناسایی والدین و سایر بستگان طفل چاپ شده است در صورت اطلاع از خانواده وی با شماره ۰۲۶-۳۲۵۱۸۱۸۸ تماس حاصل فرمایید.

یادداشت

الزامات اقتصادی کنترل تورم در بلندمدت (بخش آخر)

... به علت لحاظ نکردن تورم انتظاری در برنامه‌ها و تغییرات سطح دستمزدها و... تورم شروع به افزایش کرد و به میزان ۱۲۲ درصد در سال ۱۹۹۴ رسید در این زمان برنامه ساختاری دوم برای مقابله با شرایط حادث را شروع کردند. این برنامه گرچه در کوتاهمدت موفق بود، اما در بلندمدت شکست خورد. در سال ۱۹۹۹ ترکیه برنامه ساختاری دیگری را جهت تک‌رقمی کردن تورم تا سال ۲۰۱۳ در دستور کار قرار داد. در برنامه سال ۱۹۹۴، نرخ ارز دستمزد را لنگر سیاست پولی قرار دادند. لیکن در برنامه سال ۱۹۹۹ نرخ ارز تنها ابزار سیاست پولی بود.

بحران سال ۲۰۰۱ ترکیه که در واقع عمیق‌ترین بحران این کشور بوده است نیز به علت نرخ ارز خزنده اتفاق افتاد. بعد از آن، برنامه ساختاری جدید دیگری برای قوی‌تر کردن اقتصاد ترکیه شروع به کار کرد. این برنامه مورد حمایت صندوق بین‌المللی پول نیز قرار گرفت. در این برنامه نظام نرخ ارز شناور و اصلاحات ساختاری تعیین شده بود. هدف این برنامه مبارزه با تورم به صورت جدی بود. در نتیجه اجرای برنامه مذکور، بانک مرکزی ترکیه در سال ۲۰۰۱ مستقل شد و از هرگونه دخالت در بازار ارز نیز اجتناب ورزید. رشد پایه پولی متناسب با اهداف تورمی و مسیر رشد تولید ناخالص داخلی تخمین زده شده به عنوان لنگر اقتصاد در نظر گرفته شده بود. این برنامه از سال ۲۰۰۲ شروع شد و تا پایان سال ۲۰۰۵ ادامه داشت. با اجرای این برنامه تورم‌های دورقمی در سال ۲۰۰۲، به ۲۰ درصد در سال ۲۰۰۴ و ۸ درصد در سال ۲۰۰۵ کاهش یافت. در طول دوره قوی‌تر شدن اقتصاد در ترکیه (۲۰۰۵-۲۰۰۳) و با اجرای نظام نرخ ارز شناور و سیاست‌های مالی منعطف، بازارهای مالی وسیع‌تر شدند و بخش مالی کشور شکنندگی خود را از دست داد. در سال‌های ۲۰۰۶، ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ نرخ تورم هدف ۵، ۴ و ۴ درصد تعیین شده بود. بانک مرکزی ترکیه نیز مسیر انحراف را پیش‌بینی می‌کرد. در سال ۲۰۲۴، تورم در ترکیه پس از ۱۷ ماه افزایش به حدود ۵۵ درصد (عمدتاً تورم خدمات هتل‌ها و رستوران‌ها) مسبب این موضوع بودند) بالغ شد و به بالاترین حد در ۲۵ سال اخیر رسید که عمدتاً به دلیل سیاست پولی غیرمتعارف رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه، با نرخ بهره پایین و بحران ارزی ناشی از آن در سال گذشته بود. برای کنترل این تورم، دولت ترکیه نرخ بهره را به ۵۰ درصد رساند که تنها توقف میزان کمی از آن را کنترل کند. هرچند در کنار افزایش نرخ بهره، کنترل نرخ ارز و دستمزدها مجدد در دستور کار قرار گرفته است.

به گفته بسیاری از تحلیلگران اقتصادی کشور، عواملی همچون بحران ناشی از تحریم‌های بین‌المللی، بدهی کلان دولت به پیمانکاران، حجم بالای مطالبات غیرجاری بانک‌ها ناشی از عوامل موجود مانند عدم استقلال بانک مرکزی، تعیین دستوری نرخ ارز و سود سپرده‌ها و تسهیلات، نبود مکانیزم بازار پولی کارآ و اثرگذار در تعیین نرخ ارز و نرخ سود، فقدان کارآیی نظام حکمرانی در حمایت از مؤسسات، ضعف کارایی ابزار پولی در سیاست‌های پولی، ضعف نظام پایش، نظارتی و برخورد مناسب در عملکرد بنگاه‌های خاطی و مختلف، تغییرات سریع و متعدد در ابلاغ ضوابط، مقررات و بخشنامه‌های صادره از سوی مقامات بالادستی، کمبود منابع در بانک‌ها به لحاظ عدم بازگشت بهنگام تسهیلات، افزایش تقاضای واحدهای متقاضی به لحاظ کمبود شدید نقدینگی، نبود مکانیزمی در تامین نیازهای آنی و قوری بانک‌ها توسط بانک مرکزی و تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی به دلایل مختلف و نرخ بالای جریمه بانک مرکزی در اختلاف داشت بانک‌ها، نبود مکانیزمی برای تامین منابع مورد نیاز آنی بانک‌ها با نرخ منطقی و بسیاری از این عوامل، نظام بانکی کشور را در حالت بحرانی قرار داده است. در این شرایط اتخاذ هر تصمیمی در تعیین نرخ سود بانک‌ها برگرفته از نرخ تورم کوتاهمدت و بدون در نظر گرفتن تورم انتظاری، آثار نامطلوب خود را به دنبال دارد. با تدوین هر سیاستی بدون لنگاه به نرخ تورمی مورد انتظار جامعه، وضعیت حادث بسیار کوتاهمدت خواهد بود و در آینده نزدیک نرخ تورم انتظاری با شتاب بیشتری در جهت صعودی ظاهر خواهد شد.

بنابراین اگرچه سیاست نرخ بهره در کوتاهمدت برای کنترل تورم شاید بتواند اندکی نقدینگی را جذب بانک‌ها آن هم با افزایش هزینه تمام‌شده بانک‌ها و کاهش حاشیه سود واسطه‌گری بانک‌ها کرده و تورم را کنترل کند، اما همان طور که ملاحظه کردید، تورم صرفاً زمانی در میان‌مدت و بلندمدت می‌تواند کنترل شود که سیستم نرخ ارز شناور، بانک مرکزی مستقل، مکانیزم نظارتی دقیق توسط بانک مرکزی و... برقرار باشد. به صورت نمودار نیز مطالب گفته‌شده قابل مرور است. همان‌طور که در دو نمودار براساس داده‌های بانک جهانی (برای کشور ایران از سال ۲۰۱۸ به بعد به علت نبود داده از نرخ بین‌بانکی تخمینی به عنوان نرخ سود استفاده شده است) ارتباط نرخ سود و تورم دیده می‌شود. در کشور ما عمدتاً نرخ سود کمتر از تورم و در ترکیه عمدتاً نرخ سود بیشتر از تورم است و رابطه بلندمدت قیشر برقرارتر است. به طور مثال در سال‌های ۲۰۰۰ به بعد در یک دوره کوتاهمدت در ترکیه نرخ بهره برای کنترل تورم زیاد شده و توانسته تورم را کنترل کند و سپس به مدت حدود ۲۰ سال رابطه همواز مستقیم قیشر در خصوص ارتباط نرخ بهره و تورم پایین در ترکیه دیده می‌شود. این موضوع به دلیل برقراری سایر الزامات اقتصادی همانند سیستم ارز شناور، بانک مرکزی مستقل، مکانیزم نظارتی دقیق و... بوده است در حالی که در کشور ما به دلیل اینکه تورم عمدتاً بالاتر از نرخ بهره بوده و حتی دوره‌هایی که نرخ بهره زیاد شده تورم صرفاً در کوتاهمدت کنترل شده و به دلیل نبود سایر الزامات اقتصادی در بلندمدت و میان‌مدت تورم کنترل نشده است.

دکتر احسان صنیعی
پژوهشگر بانکی و دکترای اقتصاد مالی
Alborz.payam@gmail.com